19/05/2020

Ένας αυτοκράτωρ ενταφιασμένος στον κήπο της Μονής

/ Ιερές Μονές

Η Ιερά Πατριαρχική Μονή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού βρίσκεται σε μαγευτική τοποθεσία, στην κορυφή του νοτίου λόφου της Πρώτης, με θέα και προς Θράκη και προς τις ανατολικές ακτές της Πόλης.

Στον χώρο όπου κατά τον ΙΑ’ αιώνα ο αυτοκράτορας Ρωμανός ο Διογένης (1030-1072) ιδρύει την Μονή, μαρτυρείται η ταφή του εικονομάχου αυτοκράτορα Λέοντος Ε’ του Αρμενίου (775-820). Λίγα χρόνια μετά την ανέγερσή της, η Μονή θα δεχτεί στους κόλπους της και τον Ιδρυτή της Ρωμανό. Ο αυτοκράτορας, μετά την ήττα του στο Ματζικέρτ (1071), εκθρονισμένος πλέον και φορώντας το μοναχικό ένδυμα, θα οδηγηθεί τυφλός στο κελί του. Η σύντομη ζωή του θα λήξη σε λίγες μέρες και η Ευδοκία θα ενταφιάσει τη σορό του άμοιρου συζύγου της στον

κήπο της Μονής.

Δυστυχώς τα ίχνη και των δύο προαναφερθέντων τάφων έχουν χαθεί στο πέρασμα των αιώνων. Απέμεινε όμως η μνήμη της ιστορίας.

Η πρώτη μνεία περί ανακαινίσεως του Ναού, αναφέρεται στην Α’ πατριαρχία του Πατριάρχου Ιερεμία Γ’ (1716-1726). Η εκ βάθρων ανακαίνιση αυτού θα ολοκληρωθεί το 1724, όπως μαρτυρεί και η εντοιχισμένη επιγραφή στο υπόστεγο του Ναού. Το 1884 επί Α’ πατριαρχίας του Ιωακείμ Γ’ (1878-1884), και κατόπιν επιθυμίας του, θα οικοδομηθεί το κτήριο που περιβάλλει την αυλή, με σκοπό να στεγάσει το γηροκομείο κληρικών. Ουδέποτε όμως θα εξυπηρετήσει αυτόν τον σκοπό.

Κατά τη Β’ πατριαρχία του ο Ιωακείμ Γ’ (1901-1912), διατηρώντας αμείωτο το ενδιαφέρον του για την Μονή, ανέθεσε στον φιλογενή ευεργέτη Συμεών Σινιόσογλου, την ίδρυση Ορφανοτροφείου θηλέων. Ο Σινιόσογλου δυστυχώς δεν θα ευτυχήσει να δει το έργο του, το οποίο θα ολοκληρώσουν οι κληρονόμοι του, δαπανώντας 10.000 χρυσές λίρες. Ο ίδιος θα ενταφιαστεί, σύμφωνα με τη διαθήκη του, παραπλεύρως της εισόδου.

Το 1906 στο παλαιό κτίσμα προστίθεται και το νέο διώροφο της νότιας πτέρυγας.

Οι εγκαταστάσεις της Μονής χρησιμοποιήθηκαν πολλάκις για διάφορους φιλανθρωπικούς σκοπούς:

– 1895 – 1896, φιλοξενείται η Θεολογική Σχολή Χάλκης.
– 1906 – 1914, λειτουργεί ως Ορφανοτροφείο θηλέων.
– 1917 – 1918, στεγάζεται το Ορφανοτροφείο αρρένων.
– 1918 – 1924, προσφέρει άσυλο στους Ρώσους πρόσφυγες.
– Τέλος, από το 1952, μερίμνη του Πατριάρχου Αθηναγόρα, μεταφέρεται η Κατασκήνωση Παιδοπόλεως, η οποία ξεκίνησε τη λειτουργία της στην Πρίγκηπο το 1938. Μια δεκαετία αργότερα μεταφέρεται και η Στέγη Νεανίδων.

Οι «Παιδικές Εξοχές» ήταν ένα όραμα των αείμνηστων ιδρυτών μας Αθανασίου Κουκούλη, Αλέξανδρου Ανανιάδη, Δημητρίου Πλάκα και Δημητρίου Ζερβουδάκη, για τη συμπλήρωση των έργων της παιδείας κατά τους θερινούς μήνες. Σήμερα συνεχίζουμε την προσφορά μας στη «θερινή φωλιά» των νέων του Γένους, κάτω από το άγρυπνο βλέμμα και το πατρικό ενδιαφέρον της Α. Θειοτάτης Παναγιότητος, του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου.

Πηγή: Άγγελος Α. Βουδούρης, Η Νήσος Πρώτη και τα μοναστήρια αυτής, Σταμπούλ, 1950 / rumvader.org